

ת"פ (באר שבע) 62911-08-21 - מדינת ישראל-פמ"ד נ' סביח אבו קרינאת-בעצמו

ת"פ (באר-שבע) 62911-08-21 - מדינת ישראל-פמ"ד נ' סביח אבו קרינאת-בעצמו/שלוש באר-שבע
ת"פ (באר-שבע) 62911-08-21
מדינת ישראל-פמ"ד

נגד

סביח אבו קרינאת-בעצמו

בית משפט השלום בבאר-שבע

[30.10.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא

ע"י ב"כ עוה"ד גל אוסטריוק

ע"י ב"כ עוה"ד אוהד סלמי

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בהכרעת דין מתאריך 07.03.24, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של ריבוי נישואין, לפי סעיף 176 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

על פי כתב האישום שבעובדותיו הנאשם הורשע, הנאשם נישא לאשתו הראשונה בשנת 2007, ובמועד כלשהו, עובר לתאריך 14.11.18, הכיר את אשתו השנייה, הציע לה להינשא והיא הסכימה להצעתו. השניים נישאו בהתאם לדין השרעי בתאריך 14.11.2018. בתאריך 27.11.18 פנו הנאשם ואשתו לבית הדין השרעי על מנת לאשרר את הנישואין ובית הדין עשה כן בתאריך 18.12.18.

2. טענות מקדמיות שהועלו במהלך המשפט נדחו. כן נדחו בהכרעת הדין טענות כורח וזוטי דברים נקבע, בין היתר, כי רצונו של הנאשם שלא להיות לבד ולקבל סיוע בטיפול בו ובילדיו על ידי נשיאת אישה שניה, אינו יכול בשום אופן לבסס הגנה או פטור. אף נקבע, כי טיעונים מעין אלה שהושמעו במהלך המשפט מצדיקים ביתר שאת את נחיצותה של אכיפה נחרצת ועקבית של העבירה. עוד נקבע בהכרעת הדין, כי אף מעדות הנאשם עצמו עולה בבירור כי התנהלותו ומעשה העבירה במקרה זה פגע הן באישה הראשונה והן באישה השנייה, בנוסף לפגיעה המשמעותית בערכים מוגנים הכלליים.

טענות הצדדים

3. ב"כ המאשימה הגישה טיעונים לעונש בכתב (במ/1) וחזרה על עיקרי הדברים לאזני הנאשם.

ב"כ המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה, וביניהם, פגיעה בכבוד האדם ובמעמד האישה, פגיעה בסדר הציבורי ופגיעה בריבונות של מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית שמקדמת שוויון בין המינים. בין היתר, המאשימה הפנתה לפסיקה המנחה של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע בעבירה זו ולרבות לעפ"ג 11731-04-22 אבו סבילה נ' מדינת ישראל.

המאשימה הפנתה לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ולרבות לתכנון המוקדם, לחלקו הבלעדי של הנאשם בעבירה, לנזקים בפועל ובכח.

כן הפנתה המאשימה לעדות הנאשם ממנה עולה כי לא מדובר בפעם הראשונה בה נושא הנאשם אישה נוספת בעודו נשוי ולחומרה הנלמדת מכך.

המאשימה הפנתה גם לביטוי היחס המשפיל והמזלזל שמביע הנאשם כלפי נשים, כפי שעלה במהלך המשפט ובאופן שלא מצדיק התחשבות בו.

נטען, כי הנאשם ביצע את העבירה זמן רב לאחר תחילת מועד האכיפה, כשנתיים לאחר מכן, ובכך יש להצדיק ענישה מחמירה יותר ביחס למקרים אחרים בהם הנישואין נערכו בסמוך לאחר המועד הקבוע וקביעת מתחם חמור יותר בהתאם להנחיית הפסיקה.

המאשימה הפנתה לפסיקה הנוהגת וטענה על פיה למתחם ענישה של 8-18 חודשי מאסר, וענישה נלווית והפנתה להלכה ולפיה, ככלל, ריצוי עונש בעבודות שירות ככלל אינו הולם עבירה זו.

המאשימה הפנתה לאסמכתאות הבאות:

רע"פ 6413/19 אבו טקיק נ' מדינת ישראל;

עפ"ג 15166-01-21 פלוני נ' מדינת ישראל שם הקל במעט בית המשפט מעונש מאסר בן 11 חודשים שהוטל על הנאשם והעמידו על 9 חודשים תוך קביעה, כי אין בענישה שהוטלה על ידי בית משפט השלום כדי החמרה יתרה, אך יש לתת משקל מסוים לכך שהעבירה בוצעה בסמיכות לאחר חידוש האכיפה;

ת"פ 62866-03-18 מדינת ישראל נ' עזאזמה שם הוטלה על הנאשם שנת מאסר, ובמסגרת עפ"ג 27106-01-23 הוקל במעט העונש והועמד על עשרה חודשי מאסר לריצוי בפועל;

ת"פ 9918-09-18 מדינת ישראל נ' אבו לטיף;

ת"פ 41322-03-21 מדינת ישראל נ' אבו גודה שסנקבע מתחם ענישה שנע בין 7-18 חודשי מאסר ונגזרו בגין מקרה שהיה סמוך למועד תחילת האכיפה. על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, לאחר שנזקפו לזכות הנאשם שיקולים במסגרת קביעת העונש בתוך המתחם. ערעור נמחק.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה המאשימה הפנתה לכך, כי אף שברור כי הטלת העונש צפויה לפגוע במשפחת הנאשם, הדבר אינו חריג ביחס למקרים דומים שגם לגביהם נקבע, כי יש לעמוד על הטלת מאסר בפועל בעבירות אלה.

כן הפנתה המאשימה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים. בהקשר זה הודגש, כי הנאשם לא לקח באופן אמיתי אחריות על מעשיו.

על כן, המאשימה עתרה למקם את עונשו של הנאשם במרכז המתחם.

4. ההגנה הגישה אסופת מסמכים הנוגעת למחלות הנאשם (נ/3), הגיש טיעונים לעונש כתובים בצירוף פסיקה (במ/2) וחזר על עיקרי הדברים בעל פה.

בפתח טיעונו תיאר ב"כ הנאשם את הרקע להליך ואת הרקע של הנאשם.

ראשית נטען, כי בית המשפט שגה כשהחליט שלא לשלוח את עניינו של הנאשם לשירות המבחן לקבלת תסקיר.

נטען, כי הנאשם ביצע את העבירה לפרק זמן של שלושה חודשים, עד אשר התרגש.

נטען כי מדובר בנאשם בן 70, נשוי, התגרש בעברו 4 פעמים ולו 34 ילדים, כאשר כעת סמוכים על שולחנו 7 ילדים קטנים מגרושתו.

נטען כי הנאשם הודה במעשיו עוד בחקירתו במשטרה.

נטען, כי האישה הראשונה והנאשם אישרו כי יש בניהם הסכמה שהאישה קיבלה את מלוא זכויותיה מהנאשם וכן ההסכם האמור הוגש לבית המשפט.

נטען, כי האישה הראשונה היא זו שביקשה לסיים את הקשר המשפחתי עם הנאשם, ונתנה לו את "ברכת הדרך" להתחתן מחדש.

ב"כ הנאשם תיאר את מצבו הרווחתי הקשה של הנאשם תוך שהפנה למסמך משירותי הרווחה שהוגש לבית המשפט.

כן תיאר את מצבו הבריאותי של הנאשם תוך הפניה לתעודות רפואיות המלמדות על מצבו של הנאשם, אשר סובל

מתחלואות ומצבו הורע בזמן שחלף מאז ההוכחות ועד למועד הכרעת הדין, במהלכם עבר צנתור חמישי.

לדעת ההגנה מתחם העונש ההולם בנסיבות מקרה זה צריך להתחיל מענישה צופה פני עתיד ושל"צ ועד חמישה חודשי מאסר.

בגדרי המתחם טענה ההגנה, כי הנאשם הודה, נטל אחריות, הפסיק את ביצוע העבירה, אשר נעברה לתקופה קצרה.

הנתונים האישיים בתחומי הבריאות והרווחה מצדיקים להטיל על הנאשם עונש בתחתית מתחם הענישה.

ההגנה הפנתה לאסמכתאות:

- ת"פ 3232-06-18 מדינת ישראל נ' חאמאדה - בעניינו של הנאשם נקבע מתחם ענישה של 7-18 חודשי מאסר והוטל עליו עונש בתחתית המתחם. ההגנה הפנתה לכך שבאותו מקרה מדובר במי שנשא אישה שניה ולאחריה שלישית וכן לקביעה שהעבירה נעברה לאחר מחשבה ותכנון מוקדם;
- ת"פ 4309-10-17 מדינת ישראל אלכשכר - שגם עליו הוטלו 7 חודשי מאסר. ההגנה הפנתה לכך, שבמועד גזר הדין הנאשם היה עדיין נשוי לשתי נשים. כך גם בת"פ 25088-04-18 מ"י נ' אבו כף;
- ת"פ 59465-08-20 מדינת ישראל נ' עיידאללה - על הנאשם הוטלו 6 חודשי מאסר, לאחר התחשבות במצבו הבריאותי ובהמלצת שירות המבחן. ההגנה הפנתה לכך, שביום מתן גזר הדין הנאשם היה נשוי לשתי נשים;
- רע"פ 6413/19 אבו סקייק נ' מדינת ישראל - בית המשפט העליון אישר את פסק דינו של בית המשפט המחוזי במסגרת הערעור להחמיר את עונשו של הנאשם ולהעמידו על 7 חודשי מאסר בפועל, תחת מאסר מותנה ושל"צ שהוטלו בבית משפט השלום;
- ת"פ 62816-03-18 מ"י נ' אלאעסם - על הנאשם הוטלו חמישה חודשי מאסר, תוך סטייה ממתחם העונש ההולם וזאת משיקולי שיקום;
- ת"פ 32607-05-20 מ"י נ' עדיסאן - נקבע כי במקרה זה שבו אין פגיעה חריפה בערכים המוגנים, מתחם העונש ההולם הוא 7-18 חודשי מאסר והוטל על הנאשם עונש בתחתית המתחם. ההגנה טענה, כי באותו מקרה הנאשם היה נשוי לשתי נשים במעמד מתן גזר הדין;
- ת"פ 50275-11-20 מדינת ישראל נ' אטרש - נקבע מתחם ענישה נמוך יותר מהרגיל, של 5-15 בשל עתירת המאשימה ועל הנאשם הוטלו 5 חודשי מאסר בפועל. במקרה זה הנאשם היה נשוי לשתי נשים;
5. הנאשם בדבריו לפני בית המשפט מסר:
- "אם הייתי יודע ככה, לא הייתי לוקח עוד אישה. אני מצטער על זה, חשבתי שהיא תוכל להביא את האישה שתעזור לי עם הילדים. אני סמכתי על זה שייתנו לי אישור להכניס את האישה החדשה לארץ, לא הכניסו אותה כמה שנים והיא נמצאת שם. המצב הבריאותי שלי התדרדר, אני יורד במשקל, לא אוכל, יש לי סחרחורת, גם עכשיו אני כמעט ונופל. אני עשיתי צנתור בחודש אוקטובר ויש לי בצוואר חסימות, הייתי אצל רופא כלי דם והוא אמר לי שאני צריך לעבור ניתוח. אני מטפל בילדים הקטינים לבד. אני גר 7 ק"מ מהכפר ולכן אף אחד לא רצה לבוא. אני באמת מצטער על מה שקרה, אני אכלתי אותה".
- קביעת מתחם העונש ההולם:
6. מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה ולפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. ביישום עיקרון ההלימה וקביעת מתחם העונש במקרה קונקרטי, בית המשפט יתחשב בשלושת אלה: הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנוהגת; ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.
7. בתי המשפט בערכאות השונות עמדו על הערכים המוגנים בבסיס העבירה של איסור על ריבוי נישואין ועל שיקולי המדיניות אשר הביאו לחידוש האכיפה החל מינואר 2017.

במקרה זה, דומה כי אין צורך להכביר במילים אודות הערכים המוגנים שנפגעו, נוכח הסקירה הנרחבת שנערכה במסגרת הכרעת הדין בעת דחיית הטענות להגנת ה"כורח" ולהגנת "זוטי דברים". למען הנוחות להלן עיקרי הדברים: "בבסיס האיסור על ריבוי נישואין ערכים מוגנים שנועדו להגן על כבודן ומעמדם של נשים, לקדם שוויון בין המינים בחברה. בנוסף, האיסור נועד לצמצם תופעות משניות רווחות כפועל יוצא מהתופעה הנרחבת של ריבוי נישואין, ובין היתר פגיעה בזכויות קטינים וברווחתם, התפשטות עוני והזנחה, מאבקים אלימים בנושא רכוש וחלוקת משאבים בשל סכסוכים בתוך משפחות מורחבות. כמו כן, קיימים גם שיקולים כלכליים שקשורים בתקינות המינהל, המרשם והשמירה על הסדר הציבורי בכללותו, כך שתהיה התאמה מקסימלית בין מבנה המשפחות בפועל ובין האופן בו הן רשומות אצל רשויות המדינה. תקינות זו נדרשת לצרכים רבים, קונקרטיים וכלליים, ובין היתר מתקשרים גם למשטר הקצבאות, לבנה מדינת הרווחה וזכויות הפרטים כפועל יוצא ממעמד המשפחתי, ענייני מיסוי וכיוצ"ב" (עמ' 10 להכרעת הדין).

.....

"טענות ההגנה כי לא נפגעו במקרה זה ערכים מוגנים מהותיים - דינה להידחות וכך גם ביחס לטענות כי הערכים המוגנים ה"פורמאליים" נפגעו במידה מזערית. מעשי הנאשם פגעו בערכים המוגנים והם משרתים מציאות נמשכת של אי שוויון מובנה בין נשים וגברים במוסד הנישואין ושל הפנמה אצל כלל חברי הקהילה, לרבות הנשים עצמן, אך פחיתות מעמדן והפגיעה הממוסדת בכבודן, בחיי הנישואין ובמסגרת המשפחתית" (עמ' 8 להכרעת הדין).
8. לעניין היקף התופעה והנזקים שנלווים אליה, ראו גם סקירות מקיפות של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בעפ"ג 26408-04-19 בעניין אבו סקיק וכן של בית משפט השלום בבאר שבע בת"פ 25047-04-18 מדינת ישראל נ' אבו קיעאן ראו גם ת"פ 41942-03-21 בעניין אטרש והפסיקה המאוזכרת.

9. באשר למידת הפגיעה בערכים המוגנים, לאחר שמיעת הראיות ובחינת הטענות, לא ניתן לקבוע כי מדובר במקרה חריג וייחודי מבחינת נסיבות ביצוע העבירה. לא ניתן לקבל את טענה לפיה האישה הראשונה היא זו שרצתה לסיים את הקשר עם הנאשם ולמעשה "אפשרה לו" לשאת אישה אחרת וכן לא ניתן לקבל את הטענה כי האישה הראשונה הסכימה על כך שקיבלה את מלוא זכויותיה וכי זכויותיה לא הופרו. אי קיומם של גירושין פורמאליים ואף הטענה, כי האישה הראשונה "מעדיפה מצב זה", או אינה נפגעת ממנו היא המחשה של המציאות החברתית העגומה בה חיות הנשים ואת מידת הפגיעה בערכים המוגנים כתוצאה מכך. מדובר במציאות החושפת במלוא חומרתו את הפער המובנה שבין מעמד הנשים לזה של הגברים בקהילותיהם ואת הפגיעה העצומה בזכויות, בכבוד ובמעמד הנשים במשפחות פוליגמיות. הפוליגמיה נכפית למעשה על הנשים, לא באלימות ישירה מצד הבעל, אלא במוסכמות החברתיות האלימות פי כמה וכמה ולפיהן עדיף לה לאישה להיוותר עגונה, על פני מעמד הגרושה, הצופן בתוכו גם סיכונים כלכליים לאישה ולילדיה. האפשרות, כי כשם שהבעל זכאי למימוש עצמי באמצעות נישואין שניים (לאחר הפרידה בפועל ככל שקיימת) כך זכאית גם האישה, אינה נמצאת כלל בטווח המחשבה - לא של הגברים במשפחה ואף לא של הנשים עצמן.
10. באשר לטענת ב"כ הנאשם לכך שיש להביא בחשבון את משך ביצוע העבירה ואת העובדה שהעבירה הופסקה - קרי, שהנאשם התגרש, לא מצאתי כי יש בכך השפעה משמעותית על מידת האשם או מידת הפגיעה בערכים המוגנים, ודאי שלא בנסיבות מקרה זה, שבהן עולה בבירור מעדות הנאשם כי הוא מתייחס אל הנשים באופן מחפץ ובוטה ואין לראות בגירושין שעשה הפנמה של הפסול במעשיו, אף לא קרוב לכך. כמו כן לאור העולה מהראיות שהוצגו במהלך המשפט, כי מדובר למעשה במי שנשא אישה שלישית.
11. כבר במסגרת הכרעת הדין עמד בית המשפט על עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים, נקבע כי עמדותיו של הנאשם, לפיהן אינו יכול לחיות אלא במצב שבו אישה מטפלת בו, בילדיו ובמשק הבית (ועל כן הדבר מצדיק אישה שנייה וזו למעשה הסיבה לביצוע העבירה), כפי שנחשפו במשפט - מלמדים עד כמה נפגעו הערכים המוגנים ועד כמה הפגיעה בהם מושרשת אצל הנאשם ובסביבתו.
- ראו גם בעמוד 9 להכרעת הדין:
- "לא זו בלבד שעדות הנאשם עצמו מלמדת על נחיצותה של אכיפה נחושה ותקיפה של העבירה בדבר ריבוי נישואין, אלא שהתרשמות בית המשפט ממצב הדברים בפועל מלמדת על רמה גבוהה של נחיצות זו ועל עוצמה משמעותית של פגיעה בערכים המוגנים הבסיסיים של חירות, שוויון וכבוד האדם".
12. באשר למדיניות הענישה הנוהגת, הפסיקה המנחה ברורה ולמעשה אינה במחלוקת. גם האסמכתאות אליהן הפנתה ההגנה עצמה אינן תומכות בעתירתה העונשית, בשים לב לכך שטענות ההגנה ה'נורמטיביות' נדחו עוד בהכרעת הדין.
13. בית המשפט מזכיר את הפסיקה המנחה בעפ"ג 11731-04-22 אבו סבילה נ' מדינת ישראל, ולפיה ככל שנעברת עבירה במועד מאוחר לתחילת חידוש האכיפה (לאחר סוף ינואר 2017) יהיה מקום להחמיר בקביעת המתחם.
- בהתאם לאמור, ככל, במקרים הרגילים של עבירות ריבוי הנישואין אשר נעברו בתקופה הסמוכה לפרסום הנחיית היועץ המשפטי לממשלה ובטרם הוגשו לבתי המשפט כתבי האישום שהם פרי מאמצי אכיפה אלה (בפרקי זמן הנעים בין שנתיים לחמש שנים בהעמדה לדין מאז ביצוע העבירות בשנים 2017-2019) נקבעו מתחמי ענישה מתאימים של 7-18 חודשי מאסר בפועל. הדבר הודגם בשורת מקרים, שהובאו גם על ידי הצדדים וראו, בנוסף, גם את ת"פ 74351-11-20 מדינת ישראל נ' אלמעאבדה.

- בהינתן כל המפורט לעיל יש לקבוע, גם במקרה זה, כבמקרים דומים אחרים, כי מתחם העונש ההולם הוא 7 - 18 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.
14. במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם לחומרא או לקולא. קביעת העונש המתאים בגדרי המתחם:
15. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט בשיקולים כלליים ובשיקולים פרטניים, שאינם קשורים בנסיבות ביצוע העבירה.
- במקרה זה מדובר בנאשם מבוגר, ללא הרשעות קודמות, בדומה למרבית הנאשמים בעבירות מן הסוג האמור. אמנם, הנאשם הודה ביסודות העבירה מבחינה עובדתית כבר בתחילת ההליך, אך כפי שנכתב לעיל מהבחינה המהותית לא מדובר במקרה של נטילת אחריות והפנמת הפסול במעשים. כמו כן, המשפט נוהל עד תום נוכח טענות ההגנה (אשר נדחו) ומבחינה זו לא ניתן לזקוף לזכות הנאשם חיסכון בזמן השיפוטי כרכיב להקלה מיוחדת בעונש.
- עם זאת - ניהל את משפטו עד תום בשאלות נורמטיביות. משכך, ניתן לזקוף לזכותו באופן חלקי חיסכון בזמן השיפוטי ונטילת אחריות על מעשיו.
- לקחתי בחשבון לעניין הטלת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם את מצבו הרפואי של הנאשם שנמסר היום שאף הוחמר, ויתר הנתונים הנוגעים לו ולמשפחתו שנתמכו בתייעוד שהוגש במסגרת פרשת העונש.
- במצב דברים זה מצאתי כי יש להטיל על הנאשם עונש בתחתית מתחם העונש ההולם, ולא במרכז המתחם, כפי שהיה ראוי לעשות לולי נתונים פרטניים אלה.
- כמו כן, לאור מצבו הכלכלי של הנאשם אמנע מהטלת רכיב כספי.
- סוף דבר:
16. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים כמפורט לעיל אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. 7 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו בתיק זה לפי רישומי שב"ס.
- ב. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים.
- המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של 3 מהיום יעבור הנאשם עבירה בה הורשע.
- זכות ערעור כחוק.
- ניתן היום, כ"ח תשרי תשפ"ה, 30 אוקטובר 2024, במעמד הצדדים.